

20.4.2022

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

(VIO 6217)

Kruunuvuoren lähivirkistysalueen puistosuunnitelmaluonnos

Kruunuvuoren lähivirkistysalue on luonnon, maiseman ja kulttuuriympäristön kannalta arvokas kokonaisuus. Lähivirkistysalueesta ei toteuteta rakennettua puistoa. Kruunuvuorenrannan alueelle on tulossa paljon uutta asutusta. Liikkumisen ohjaaminen lähivirkistysalueella on maaston ja luontoarvojen säilymisen vuoksi tärkeää. Puistosuunnitelmassa osoitetaan kulkureitit, niiden pintamateriaalit ja rakenteet. Kruunuvuoren lähivirkistysalueen puistosuunnitelmaluonnos perustuu voimassa olevaan asemakaavaan.

Palautteet puistosuunnitelmaluonnoksesta 2.2.2022 (VIO 6217)

Tähän muistioon on kerätty tiivistelmä suunnittelun aikaisesta vuorovaikutuspalautteesta.

Samaan suunnittelualueeseen sisältyvät katusuunnitelmaluonnokset Päätien eteläpään LP-alueesta sekä Hopeakaivoksenteen jalkakäytävästä välillä Koirasaarentie - pysäkki H4694 Hopealaakso, joiden vuorovaikutus on kirjattu erilliseen muistioon.

Alustava puistosuunnitelmaluonnos oli esillä Helsingin kaupungin verkkosivulla 16.2.-15.3.2022 välisenä aikana, osoitteessa www.hel.fi/suunnitelmat (kohdassa Katu- ja puistosuunnitelmat) sekä **Kerro kantasi -verkkokyselyssä**. Tiedote puistosuunnitelmaluonnoksesta lähetettiin 16.2.2022 lähikiinteistöjen omistajille. Mahdolliset kommentit suunnitelmaluonnokseen pyydettiin toimittamaan 15.3.2022 mennessä.

Suunnitelmaluonnosta koskeva yleisötilaisuus pidettiin keskiviikkona 2.3.2022 osana alueellista **Uutta Kaakkois-Helsinkiä** -tilaisuutta. Tilaisuus pidettiin verkossa. Tilaisuudessa oli paikalla Helsingin kaupungin edustajia kaupunkiympäristötoimialalta, vuorovaikutus- ja tiedotusvastaavia sekä suunnittelukonsultin edustaja. Tilaisuutta seurasi ja siinä oli samanaikaisesti paikalla maksimitilanteessa noin 250 kaupunkilaista. Chattiin tuli tilaisuuden aikana lähes 160 kommenttia ja kysymystä. Kruunuvuoren VL-alueen puistosuunnitteluun tuli näistä arviolta noin 10 kysymystä tai kommenttia. Chatin kysymykset ja vastaukset on julkaistu erillisessä muistiossa tilaisuuden verkkosivulla, osoitteessa

https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/uutta-helsinki-tilaisuudet/Uutta_kaakkois_helsinki_02032022_chat.pdf

Palautteaikana on tullut palautetta seuraavasti:

1 Kerro kantasi – yhteensä 100 palautetta

2 Uutta Kaakkois-Helsinkiä – Yht. noin 10 kysymystä Kruunuvuoren VL-alueeseen liittyen

3 Sähköpostikommentit – yht. 5 kpl

4 Mielipiteet, kirjaamo – yht. 2 kpl

- Kaupunkiluontoliike
- Helsingin Luonnonsuojeluyhdistys

Luonnosvaiheen edetessä otetaan asukaspalautte huomioon mahdollisuuksien mukaan. Puistosuunnitelma valmistuu alkusyksyllä 2022, ja kaupunkiympäristölautakunnan käsittely pidetään elo-syyskuussa 2022.

Rakentaminen alkaa aikaisintaan 2023, Aaltokoron osalta arviolta vasta 2030-luvulla.

Puistosuunnitelmaluonnoksesta saadut palautteet aihepiireittäin

Alla on esitetty suunnitelmaluonnoksista saadut palautteet aihepiireittäin jaoteltuna sekä ohjausryhmän vastaus palautteen huomioimisesta.

Asukaspalautteen kautta saatiin paljon hyviä ideoita jatkosuunnittelua varten. Ideoita on otettu huomioon mahdollisuuksien mukaan, ja toteutussuunnittelun yhteydessä ratkaisut tarkentuvat edelleen.

Reitit metsäalueella

Palaute:

- Useassa palautteessa ei toivottu alueelle pyöräilyä eikä leveitä reittejä. Ehdotettiin myös pyöräilyn kieltämistä alueella kokonaan arvokkaan luonnon ja suuren käyttöpaineen takia, tai ehdotettiin pyöräilyn sallimista vain pääreiteillä.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

- Todettiin, että suunnitelma on hyvä ja luonnonmukaisten reittien ei tarvitse olla esteettömiä, jotta luonto ei pilaannu. Reittejä ei tule päällystää asfaltilla eikä leventää. Kapeat luonnonpolut kuten historiallisina aikoina olisivat riittäviä.
- Osassa palautteista pohdittiin myös, onko reittejä liikaa.
- Esitettiin myös toive, että kaikilla reiteillä sallittaisiin pyöräily, myös kuormapyörillä liikkuminen, ja kaikki reitit rakennettaisiin pyöräilijöiden ehdoilla. Lisäksi toivottiin merkittäväksi pyöräilyn reittien vaativuuksasteet ja käytettävien sähköpyörien moottoritehosuositukset.
- Todettiin, että tavarapyörät ovat suurenemassa, mikä tulee ottaa reittiverkostossa ja päällysteissä ja suojapientareissa huomioon.
- Todettiin myös, että alueella ei ole tarvetta kuljettaa tavaroita tavarapyörällä.
- Toivottiin, että reittejä ei rakenneta tai perusteta siten, että luontoarvot ja esim. lammen vesitasapaino kärsivät, tai että maa-ainesta valuu lampeen.
- Todettiin, että pitkospuut ovat erinomainen tapa ohjata kulkua, ja ehdotettiin pitkospuiden päälle tarvittaessa kanaverkkoa positamaan liukkautta.
- Todettiin, että metsäalueella on ollut mm. tulipaloja, ja paloautot eivät pysty ajamaan jyrkkiä reittejä. Ehdotettiin pelastustietä alueelle esimerkiksi uusien kerrostalojen välistä.
- Pyydettiin, että reittien leveydet esitettäisiin tarkemmin, ja reunojen puut merkittäisiin suunnitelmiin. Pidettiin positiivisena, että reitit sijaitsevat nykyisillä reiteillä (Aaltokorona lukuunottamatta), ja todettiin, että reittejä ei tulisi leventää.

Vastaukset:

- Suuri osa reiteistä säilyy ennallaan, kapeina luonnonpolkuina, eikä reittejä kunnosteta esteettömäksi luonto- ja maisema-arvojen säilymisen vuoksi. Kruunuvuorenrannan alueella on runsaasti muita virkistysmahdollisuuksia, joilla on esteettömiä reittejä ja pyöräilymahdollisuuksia. Pyöräilyä ei voida suoraan kieltää muualla kuin luonnonsuojelualueella, mutta pyöräilyyn ei kannusteta mm. reittien jyrkkyyden ja pintamateriaalien avulla. Muista kohteista saatujen kokemusten valossa on parempi sallia maastopyöräily poluilla, jolloin suuri osa pyöräilijöistä pysyy niillä, kuin se, että pyöräilijät synnyttävät omat reittinsä metsiin tai pyöräilevät kalliolla.
- Tarkoituksena on parantaa kulun ohjausta, kannustaa ulkoilijoita pysymään merkityillä poluilla ja vähentää syntyneiden polkujen kokonaismäärää. Ympäristöpalvelut onkin jo laittanut alueelle muutamia ”Pysyähän polulla” -kylttejä.
- Reittien avulla ohjataan kulkua ja vähennetään luontoalueiden kulumista. Puistoalueen reitit ovat pääsääntöisesti olemassa olevia. Aaltokoron alueella ei toteuteta kaikkia suunnitelmissa esitettyjä vaihtoehtoja.
- Kuormapyörällä liikkuminen ei ole metsäisellä lähivirkistysalueella ensisijainen liikkumisen muoto, ja luonto- ja maisema-arvojen säilyttämisen vuoksi reittejä ei kunnosteta kuormapyöräilyä varten. Kuormapyörällä pystyy liikkumaan

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Kruunuvuorenrannan lukuisilla pyöräteillä tai katujen varsilla. Sähköpyörien moottoritehosuosituksia ei ole tarpeen merkitä virkistysalueen reiteille.

- Reittejä ei rakenneta tai perusteta siten, että luontoarvot kärsivät. Esim. Kruunuvuorenlammen vesitasapaino on tarpeen säilyttää ennallaan, ja lammen viereinen Zatopekinsuora on jo kunnostettu aiemmin. Puistosuunnitelman ulkopuolella olevan luonnonsuojelualueen pitkospuiden rakentamisen yhteydessä tulee erityisesti ottaa huomioon, ettei maa-ainesta valu lampeen.
- Pelastustie metsäalueelle olisi erittäin vaikea järjestää, sillä luonto- ja maisema-arvoiltaan merkittävällä alueella ei kunnosteta reittejä esim. huoltoa varten. Alueella on aiemmin poltettu huviloita ilkivaltaisesti. Nyt kun tyhjillään olevia puurakennuksia ei enää ole, riski vastaavaan ilkivaltaan on paljon pienempi. Jatkosuunnittelun yhteydessä tutkitaan, onko mahdollista rakentaa yhteys esim. uusien kerrostalojen luota. Reitin suunnittelua kuitenkin vaikeuttavat jyrkät maastonmuodot, perustettava luonnonsuojelualue, arvokkaat luontotyypit ja pehmeikkö, jotka rajoittavat reitin sijoittelua, leveyttä ja pituuskaltevuutta. Ambulanssille pääsy on helpompi järjestää kuin paloautolle.
- Puita on tarkoitus kaataa hyvin vähän polkujen rakentamisen vuoksi, sillä polut pidetään kapeina. Muutamia puita joudutaan kaatamaan lähinnä Kaitahden padon penkereen lähellä. Kaadettavat puut merkitään hyväksyttäväksi menevään puistosuunnitelmaan. Puita ei ole mitattu kaikilta alueilta, koska suurimmalle osalle aluetta ei kohdistu puunpoistotarvetta eikä säilytettäviä puita merkitä suunnitelmaan yksitellen.
- Kaivoslyhty säilytetään nykyisellään eikä siihen kohdistu rakentamistoimia. Sitä reunustavat puut säilytetään. Muut ulkoilureitit tehdään mahdollisimman kapeina ja puiden kaatamista vältetään. Reittien leveydet esitetään tarkemmin puistosuunnitelmassa.
- Pitkospuille ehdotettua kanaverkkoa harkitaan toteutussuunnitteluvaiheessa. Kruunuvuoren alueen pitkospuut tulevat pääosin perustettavalle luonnonsuojelualueelle lammen ympärille ja ne toteutetaan Helsingin Ympäristöpalveluiden toimesta erillään muusta puistohankkeesta. Lampea ympäröivälle pitkospuulenkille on luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetty kaidetta rannan kulumisen ehkäisemiseksi.

Reitit, Aaltokoro

Palaute:

- Aaltokoron suunnitelmia pidettiin hienoina, uuden ja vanhan vuoropuhelua pidettiin positiivisena. Toisaalta toivottiin, että myös Aaltokoron alue säilyisi luonnonmukaisena ja ei-rakennettuna, todettiin, että reitti pilaa kalliot.
- Vastustettiin Aaltokoroa ja todettiin, että se vähentäisi maisemallista arvoa yhdessä Kruunusilltojen kanssa sekä voisi häiritä vesilintuja. Ehdotettiin, että jos Aaltokoro

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

rakennetaan, se toteutetaisiin siltarakenteena, joka kiertää mereen laskeutuvaa kallioseinämää, ja kallioseinämät jäisivät koskemattomiksi. Ensin olisi kuitenkin kartoitettava rannan vedenalainen lajisto ja arvioitava siltaratkaisun vaikutus linnustoon.

Vastaukset:

- Aaltokoron rantareitti on osoitettu asemakaavassa. Lisääntyvä asukasmäärä lisää kulutusta alueella, ja kulun ohjaaminen herkällä kallioalueella on tärkeää sekä luontoarvojen että turvallisuudenkin kannalta. Aaltokoron reitin tavoitteena on aikanaan muodostaa elämyksellinen osa koko Helsingin laajuista rantareittiä.
- Kallioalue on ollut osana öljysatama-aluetta ja sen vuoksi ollut aidattuna vuosikymmeniä. Kun öljysatama on poistunut ja Kruunuvuoren kaava-alueen rakennuttua poistetaan alueelle pääsyn estävät aidat, alueen käyttö tulee lisääntymään valtavasti. Alue on houkutteleva näköalapaikka ja sinne on luvaton kulkua aitojen raoista jo nyt. Vaarana on, että koko kallioalue kuluu paljaaksi, jos kulkua ei ohjata. Tavoitteena on, että ihmiset liikkuisivat kalliolle ja sen kylkeen rakennettuja reittejä pitkin ja näin kallioluontoa säilyisi paremmin. Alueilla, joihin ei tehdä teräsriläreittiä, on tarkoitus ohjata kulkua kevyiden kaiteiden avulla.
- Aaltokoron metallirakenteisen reitin perustamistapoja tutkitaan jatkosuunnittelun yhteydessä. Todennäköistä on, että reitillä käytetään useiden perustamistapojen yhdistelmää: osa reitistä voidaan perustaa pystysuorien rakenteiden varaan, kun taas kaikkein jyrkimmän kallion kohdalla tämä ei ole toteuttamiskelpoinen tapa. Merenpohjaan asennettavissa rakenteissa on huomioitava jääkuormat, mikä tekee rakenteista selvästi järeämpiä ja näkyvämpiä, aiheuttaen näin suurempia muutoksia maisemakuvaan kuin kallioon kiinnitetty rakenne.
- Aaltokoron jatkosuunnittelu ja toteuttaminen eivät ole lähivuosien ohjelmassa. Näillä näkymin toteutus menee 2030-luvun puolelle.

Valaistus, talvikunnossapito

Palaute:

- Toivottiin valaistusta, edes osalle aluetta, mm. käytettävyyden ja turvallisuuden näkökulmasta. Toivottiin talvikunnossapitoa, ja todettiin, että alue on osa kaupunkia.
- Toivottiin, että alue säilyy luonnonmukaisena ja ei-rakennettuna, ja alueelle ei tulisi valaistusta. Mainittiin, että lepakot häiriintyisivät keinovalaistuksesta, ja että valaistuja polkuja löytyy Laajasalosta kymmeniä kilometrejä.
- Esitettiin, että suositus 3000/2700 K värilämpötilan valaistuksesta ei ole riittävä, vaan olisi pyrittävä oranssisävyiseen valaistukseen 2000 K ilman sinisiä aallonpituuksia spektrissä. Valon määrää ja kohdennusta tulisi harkita huolella.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Vastaukset:

- Suunnitelmassa on pyritty välttämään valaistusta luonto- ja maisema-arvojen arvojen säilymisen vuoksi, ja tässä vaiheessa kaupunki on päättänyt, ettei ainakaan toistaiseksi virkistysalueen reittejä suunnitella valaistuina. Pimeys on alueella tärkeä vaalittava arvo, valaisemattomuuden perusteena ovat mm. luonnon erämaahenkisyyden säilyttäminen, maisema-arvot, alueella ei talvikunnossapitoa, valaistuksen toteuttaminen alueelle teknisesti haastavaa/vaatii järeitä työmaatoimia sekä ympäröivien alueiden ympärivuotiset valaistut reitit. Pimeys on alueelle laaditun valaistuksen yleissuunnitelman mukaan osa Kruunuvuoren luonnetta.
- Lähivirkistysalueelle ei esitetä valaistusta, mutta öljysäiliön portaille voidaan toteutus suunnittelun yhteydessä tutkia esim. käsijohdevaloja. Lisäksi Aaltokoron rantareitille voidaan jatkossa tutkia himmeätä, dynamolla säädettävissä olevaa valaistusta taideaiheena.
- Katu- ja puistosuunnitelma ei ota kantaa valaistuksen värilämpötilaan, mutta saatu palaute otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon jatkosuunnittelussa. Helsingin suositus on käyttää puistoalueilla 3000 K värilämpötilaa, mutta lepakkoalueilla ja rannoilla voidaan käyttää myös 2700 K. Tätä alhaisempaa värilämpötilaa ei koeta miellyttävänä ja näkeminen oranssissa valossa on heikompa. Lepakkoalueilla on käytössä kesäsammutus 1.6-15.8. välillä. Valot ovat tällöin kokonaan pois päältä.
- Suunnittelualueen ainoat valaisinpylväät on suunniteltu Päätien eteläpään pysäköintialueelle. Se sijaitsee lepakoiden siirtymäreitin tuntumassa, ja sinne suunnitellaan kesäsammutus ja 2700 K valonlähteet. Tarkkarajaiset led-valaisimet suunnitellaan suoraan alas. Myös pysäköintialueen viereisellä puistoreitillä nyt sijaitsevat valot suunnitellaan vaihdettaviksi lepakkoystävällisempiin ja kesäsammutuksen mahdollistaviin malleihin. Myös muiden vuodenaikojen himmennuksen tai liiketunnistimien käyttöä voidaan harkita rakentamissuunnitelman yhteydessä.

Jätehuolto

Palaute:

- Ehdotettiin isoja roskienkeräysastioita alueelle pääsaapumiskohtiin.
- Toivottiin jäteastioita erityisesti mahdollisten grilli- ja oleskelupaikkojen yhteyteen, esim. vanhan huvimajan alueen yhteyteen. Tälle alueelle ehdotettiin myös käymälää.
- Toivottiin, että alueen roskaisia osuuksia ja kivijalkoja siistittäisiin; muuta ei tarvitsisi tehdä.

Vastaukset:

- Alueelle esitetään sijoitettavaksi syväkeräyssäiliöitä viiteen pääsaapumiskohtaan: Syväkeräyssäiliö esitetään (1) öljysäiliön portaiden yhteyteen Kultakruununkaarelle, (2)

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Aaltokoron kallioireitin eteläosan sisääntulon yhteyteen, (3) LP-alueen ja Päätien risteysalueelle, (4) Kaitalahden altaan koillisnurkkaukselle, sekä (5) Yksisarvisenkujan pohjoisosaan.

- Grillialueita tai käymälää ei esitetä alueelle, ks. vastine seuraavaan kohtaan.
- Alueen roskaisia osuuksia siistitään suunnitelmien toteuttamisen yhteydessä ja tarvittaessa jo aiemmin. Muutamia vaarallisia kaivoja on jo peitetty viime syksyn aikana.
- Muutamia kivijalkoja on ehdotettu ennallistettaviksi. Ennallistamistoimenpiteet pidetään mahdollisimman suppeina, jotta luonto- ja maisemaarvot eivät heikkene.

Oleskelu, penkit ja opasteet sekä kaiteet

Palaute:

- Toivottiin ympäristöön sopivaa grillipaikkaa tai nuotiopaikkaa. Alueen pohjoisosaan toivottiin piknikpaikan yhteyteen myös käymälää.
- Oltiin huolissaan palovaarasta alueella: huviloita on palanut viimeisten 10 vuoden aikana. Pääseekö alueelle paloautolla tai ambulanssilla esim. uusien kerrostalojen välistä? Todettiin, että alueella on tulentekointoa jatkossakin ja ehdotettiin muutamaa tulentekopaikkaa kallioille sekä opastetta tulenteon sallimisesta vain näillä paikoilla.
- Toivottiin kadonneiden huviloiden historiasta kylttejä, koissa olisi kuvia ja selostus kullakin alueella olleesta rakennuksesta. Kuvat voisivat olla huviloiden loiston ajoilta. Lisäksi voisi olla yleiskartta, jossa esitettäisiin vanhojen huviloiden sijainti. Historiasta kertoviin kyltteihin toivottiin tekstejä kolmella kielellä. Myös nimihistoria (Ehrensvaridin alkuperäiset linnoitussuunnitelmat) toivottiin tuotavaksi esiin.
- Todettiin, että oleskelupaikat ja penkki-pöydät ovat hyvä idea. Toisaalta todettiin, että oleskelupaikat lisäävät roskaisuutta ja ilkivaltaa.
- Todettiin, että metsäpenkki on ruma ja hankala rentoutumiseen, ei sovi alueelle.
- Oltiin huolissaan siitä, tuleeko alueelle liikaa kaiteita. Esitettiin, että lampea ympäröivien pitkospuiden kaiteet olisivat puisia, kallioalueella ne voisivat olla metallirakenteisia.
- Toivottiin lammelle uimalaituria ja muutamia penkkejä.
- Ehdotettiin, että ennallistetaan vanha puutarhurin puutarha ja huvimajan alue alkuperäiseen käyttöön esim. talkoo- tai työttömyystöinä.

Vastaukset:

- Alueelle ei olla sijoittamassa grillipaikkaa, koska huolto, jätteiden kuljetys ja esim. polttopuiden järjestäminen olisi vaikeaa luonnonarvojen vaalimisen vuoksi. Tulipaikat

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

houkuttaisivat myös repimään polttopuita herkältä luontoalueelta. Kallioalueelle ei arvokkaan maiseman suojelemiseksi haluta louhia huoltoreittejä. Tämän vuoksi kaupunki on linjannut, että tulipaikkoja ei asutuksen läheisyydessä tehdä kohteisiin, jonne ei saa jätehuoltoa järjestettyä, eli pääse autolla/mönkijällä.

- Alueella on aiemmin poltettu huviloita ilkivaltaisesti. Nyt kun tyhjiillään olevia puurakennuksia ei enää ole, riski vastaavaan ilkivaltaan on paljon pienempi. Jatkosuunnittelun yhteydessä tutkitaan, onko mahdollista rakentaa yhteys uusien kerrostalojen luota. Reitin suunnittelua kuitenkin vaikeuttavat jyrkät maastonmuodot, perustettava luonnonsuojelualue, arvokkaat luontotyypit ja pehmeikkö, jotka rajoittavat reitin sijoittelua, leveyttä ja pituuskaltevuutta. Ambulanssille pääsy on helpompi järjestää kuin paloautolle.
- Muualle Laajasaloon on kuitenkin tulossa tulipaikkoja/grillejä asukkaiden toiveisiin vastaamaan. Käynnissä on Oma Stadi –hanke Griilipaikkoja/tulipaikkoja Laajasaloon, jossa asukkaat voivat äänestää kolmesta sijainnista kaksi toteutettavaa. Vaihtoehdot ovat: Stansvikin ravintolan luona, Tullisaaren kartanon piknik-paikka ja Porolahdenpuisto.
- Historiasta kertovia kylttejä teksteineen ja vanhoine valokuvineen on tarkoitus toteuttaa alueelle joidenkin huviloiden kivijalkojen kohdalle, pääreittien varrelle. Kylttien määrä ja ilme tarkentuvat toteutussuunnittelun yhteydessä. Toteutussuunnitteluvaiheessa myös opastus karttatauluineen suunnitellaan huolella.
- Alueen pohjoisosassa sijainneen vanhan huvimajan kohtaan voidaan sijoittaa penkkejä näköalojen katseluun. Piknik-paikkana kohta on ongelmallinen, sillä herkkään kalliomaastoon ei haluta louhia/pengertää maisemaa pilaavaa huoltotietä. Tämän vuoksi huvimajan lähelle ei voida sijoittaa myöskään roska-astioita, koska painavia säkkejä ei pysty turvallisesti käsin kantamaan. Toteutussuunnittelun yhteydessä harkitaan piknik-paikkaa, jossa ohjeistetaan roskien viemisestä päälukoilureitin varteen sijoitettaviin roska-astioihin.
- Käymälän sijoittaminen lähivirkistysalueelle vanhan huvimajan lähelle ei ole mahdollista. Helsingillä ei ole mahdollista ylläpitää niin laajaa käymäläverkostoa, että yksiköitä voitaisiin sijoittaa tämän tyyppisiin kohteisiin. Huussijäte on päästävä tyhjentämään autolla ja city-wc vaatisi vesi ja viemäriverkoston.
- Myös öljysäiliön juurelle voidaan sijoittaa penkkejä. Lisäksi suunnittelun yhteydessä tutkitaan mahdollisuutta kalliolla myös sellaiseen piknik-paikkaan, jonka roska-astiat sijaitsisivat alhaalla, Kultakruununkaarelta ylös johtavien uusein portaiden juurella. Ratkaisun toimiminen edellyttää lisäksi hyvää opastusta ja käyttäjiltä halua pitää ympäristö siistinä. Ks. myös vastine seuraavaan kohtaan (Muut toiminnot)
- Öljysäiliön vahvistaminen sellaiseksi, että sen rakenteet kestäisivät näköalatornina toimimisen, on huomattavan kallista. Tavoitteena on säilyttää öljysäiliö veistosmaisena maamerkinä ja muistumana alueen historiasta. Näköalat ovat mahtavat myös säiliön juurelta.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

- Penkkimallit päätetään toteutussuunnittelun yhteydessä. Metsäpenkkimallin sijaan voidaan käyttää myös muita penkkimalleja, käytettävyys ja kunnossapito huomioon ottaen.
- Kaiteita sijoitetaan vain sellaisiin paikkoihin, joissa niitä tarvitaan turvallisuuden tai kulun ohjaamisen vuoksi. Kaidemallit päätetään toteutussuunnittelun yhteydessä. Luonnonsuojelualueiden kaiteet on esitetty erillisissä hoito- ja käyttösuunnitelmissa.
- Uimapaikkaa ei voida perustaa Kruunuvuorenlammelle luontoarvojen vuoksi. Alueelle on vireillä luonnonsuojelualan perustaminen, ja erillisen hoito- ja käyttösuunnitelman mukaan uiminen ei ole jatkossa sallittua lammella sen herkän ekosysteemin varjelemiseksi. Hoito- ja käyttösuunnitelman mukaan lammen ympärille rakennetaan pitkospuut rantaluonnon kulumisen ehkäisemiseksi ja toisaalta mahdollistamaan lampimaisemista nauttiminen. Pitkospuut reunustetaan kaiteella. Lammen äärelle on suunniteltu kaksi puista oleskelutasannetta, joihin tulee penkkejä. Näiltä voi ihailia kauniita näkymiä lammelle. Uiminen on mahdollista meressä. Kruunuvuorenrantaan on suunnitteilla myös uusi uimaranta: Stansvikinranta.

Muut toiminnot

Palaute:

- Toivottiin konttikahvilaa säilytettävälle öljysäiliölle ja öljysäiliön kunnostamista näkötorniksi, joka olisi auki kesäkaudella.
- Toivottiin laituria, pieniä uimapaikkoja ja uimakoppeja. Todettiin, että vanhalta betonilaiturilta pääsee uimaan jo nyt.
- Toivottiin venelaituria Hällebon vanhan laiturin kohdalle. Todettiin, että laituria voisi käyttää pienvenekulkuun (yksityinen tai pienimuotoinen julkinen liikenne) esimerkiksi Kulosaaren kulkemiseen.
- Toivottiin, että alueen asemakaavaa muutettaisiin siten, ettei saunoja saisi rakentaa tai huviloita ennallistaa.
- Todettiin, että oleskelupaikat ja penkki-pöydät ovat hyvä idea. Toisaalta todettiin, että oleskelupaikat lisäävät roskaisuutta.
- Todettiin, että metsäpenkki on ruma ja hankala rentoutumiseen, ei sovi alueelle.
- Esitettiin, että kaupunki luopuisi jatkossa rakentamisesta, jonka asemakaava mahdollistaa tuhoutuneiden vanhojen huviloiden paikoille. Huviloiden häviäminen on muuttanut alueen luonnetta ja palauttanut sen luonnontilaan.
- Mainittiin myös alueen linnoittaminen.

Vastaukset:

- Öljysäiliön ympäristö on houkutteleva näköalapaikka, ja säiliö sekä korkea kallio erottuvat maamerkinä hyvin kauas. Kontti öljysäiliön vieressä näkyisi yhtä lailla kilometrien päähän ja moni varmasti kokisi kontin rikkovan maisemakokonaisuuden. Kunnallistekniikan, erityisesti vesi- ja viemärijohtoon louhiminen kallion päälle olisi sekä kallista että turmelisi kalliota. Kallion laelle ei voi rakentaa huoltotietä kahviotuotteiden ja jätteiden kuljetusta varten ilman merkittävää puiden kaatoa, louhintaa ja täyttöä. Samoin käymälää ei voisi järjestää. Asukaspalautteissa on korostunut toive säilyttää alue mahdollisimman luonnonmukaisena ja se on myös kaupungin tavoite. Kruunuvuorenrantaan tulee paljon hienoja kahvilapaikkoja, joista on upeat näköalat merelle, esim. Haakoninlahden alueelle, uudelle uimarannalle sekä öljysäiliö 468 tuntumaan. Alueella on monipuolisesti erilaiseen toimintaan houkuttelevia ympäristöjä.
- Penkkejä voidaan sijoittaa öljysäiliön juurelle. Lisäksi suunnittelun yhteydessä tutkitaan mahdollisuutta kalliolla myös sellaiseen piknik-paikkaan, jonka roska-astiat sijaitsisivat alhaalla, Kultakruununkaareltä ylös johtavien uusien portaiden juurella. Ratkaisun toimiminen edellyttää lisäksi hyvää opastusta ja käyttäjiltä halua pitää ympäristö siistinä.
- Öljysäiliön vahvistaminen sellaiseksi, että sen rakenteet kestäisivät näköalatornina toimimisen, on huomattavan kallista. Tavoitteena on säilyttää öljysäiliö veistosmaisena maamerkinä ja muistumana alueen historiasta. Näköalat ovat mahtavat myös säiliön juurelta.
- Hällebonlaituria ei tässä yhteydessä ole esitetty kunnostettavaksi. Puistosuunnitelmaan esitetään kuitenkin tulevaisuutta ajatellen varaus laiturille Hällebon laiturin kohdalle, mutta laiturin kustannuksiin ei varauduta tämän puistosuunnitelman yhteydessä.
- Uimapaikkoja ja uimakoppeja ei esitetä Kruunuvuoren alueelle, mutta meressä uiminen on mahdollista. Kruunuvuorenlammen luonnonsuojelualueelle ei voida esittää uimalaitureita luontoarvojen vuoksi. Kruunuvuorenrantaan on kuitenkin suunnitteilla uusi uimaranta: Stansvikinranta.
- Puistosuunnitelma ei ota kantaa asemakaavassa esitettyihin saunojen ym. rakennusten rakennusoikeuksiin eikä niiden toteuttamiseen. Puistosuunnitelmassa ei kuitenkaan kannusteta niiden toteuttamiseen, sillä rakennuspaikoille ei osoiteta huoltoreittejä, valaistusta tai talvikunnossapitoa.
- Penkkejä ja pöytiä esitetään suunnitelmassa muutamiin kohtiin, mm. öljysäiliölle sekä muutamien vanhojen huviloiden ja näköalapaikkojen kohdalle. Kalustemallit päätetään toteutussuunnitelmassa.

Luonto ja maisema

Palaute:

- Todettiin, että tärkeintä alueella on erityislaatuinen, erämaatunnelmainen luonto ja luonnosta sekä maisemista nauttiminen, ja puistosta tulee suosittu ulkoilukohde.
- Pidettiin positiivisena, että luontoarvot oli otettu lähtökohdaksi huolellisesti. Todettiin, että kulunohjaus on tarpeen erityisesti arvokkaissa kasvikohteissa, uhanalaisissa luontotyypeissä, tärkeissä matelija- ja sammakkoeläinkohteissa sekä Kruunuvuorenlammen ympäristössä.
- Haluttiin säilyttää alue lähimetsänä, ei toivottu alueelle rakennettua puistoa. Toivottiin, että alueella ei tehdä rajuja metsänhoitotoimenpiteitä.
- Toivottiin, että luontoarvoja ei pilata metsänhoitotoimenpiteillä. Turvallisuudesta pidetään huoli, mutta ei sallittaisi maiseman avaamista tai pienpuuston hoitoa.
- Esitettiin Kruunuvuorenlammen säilymistä mahdollisimman luonnonmukaisena, ja esitettiin että rakennustöissä lammen valuma-alueella ei käytetä suuria koneita, jotka lisääisivät maa-aineksen valumista lampeen.
- Todettiin, että kaiteita sijoitetaan alueelle myös mm. suojellun luontotyyppin vuoksi (esim. Kaivoslyhdyn varrella).
- Todettiin, että puita saa kaataa ainoastaan reittien reunojen vaarallisten puiden osalta maapuiksi tai pötkelöpuiksi. Ehdotettiin luontoasiantuntijoiden käyttämistä ja huolellista harkintaa vaarallisuuden arvioinnissa.
- Todettiin, että reittien mahdollinen leventäminen heikentäisi mm. lepakoiden siirtymistä alueella. Huomautettiin, että vanhat reunapuut ovat maisemallisesti tärkeitä.
- Ehdotettiin, että koko Kruunuvuoren lähivirkistysalue liitettäisiin Kruunuvuorenlammen luonnonsuojelualueeseen, ja siihen asti alueen metsien sallitaan kehittyä ja ikääntyä luonnollisesti.
- Ehdotettiin, että nykyistä lammelle johtavaa polkua pitkin keväisin ja syksyisin alas valuvia sadevesiä ohjattaisiin ylempänä mäessä tieltä viereisille alueille imeytymään maahan.
- Ehdotettiin pysäköintialueen viereisen taimikon puuston kehittämistä, alueelle voisi istuttaa esim. saarnia ja muita jalopuita. Kookkaaksi kasvavia puita ei tulisi istuttaa liian lähelle asuinrakennuksia.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Vastaukset:

- Lähivirkistysalue säilytetään lähimetsänä, ja alueelle ei toteuteta rakennettua puistoa. Alueella ei myöskään tehdä rajuja metsänhoitotoimenpiteitä, vaan kaikki hoitaminen tapahtuu luontoarvot huomioon ottaen. Ainutlaatuista aluetta on tarkoitus kehittää sen luontoarvot huomioiden ja rakentamistoimien tarkoituksena on tehostaa kulun ohjaus poluille ja siten parantaa luonnonalueiden säilymistä..
- Turvallisuudesta pidetään huoli hoitamalla pääreittien varret siten, että vaaralliset puut poistetaan, jättäen ne esim. maapuiksi tai pötkelöiksi. Metsänhoitotoimenpiteistä on keskusteltu alueen metsävastaavan kanssa ja tavoitteena onkin juuri turvallisuusperusteinen metsänhoito. Muulle ei ole tarvetta ainakaan lähivuosina. Maisemakuvaa ei erikseen ole tavoitteena avata. Vanhan huvilapuutarhan yhteydessä voidaan tarvittaessa varoen poistaa runsaasti levinneitä angervo- yms. pensaslajeja.
- Nykyistä lammelle johtavaa polkua pitkin keväisin ja syksyisin alas valuvia sadevesiä on tarpeen ohjata polun viereisille alueille imeytymään maahan ylempänä mäessä, jotta vesien valunta ei kuluttaisi polun pintaa. Ratkaisuja selvitetään toteutussuunnittelun yhteydessä.
- Pysäköintialueen viereisen taimikon puustoa kehitetään erityisesti luonnonsuojelun näkökulmasta, mutta alueen hoidossa huomioidaan myös Kaivoslyhty-reitin turvallisuus ja vaaralliset puut kaadetaan reitin läheisyydestä. Ehdotus saarnien istuttamisesta on hyvä, ja jalopuiden lisääminen tukee hyvin myös kaupungin tavoitteita. Suunnitelmiin lisätään puustoa sopiviin kohtiin. Suunnitelma tarkentuu toteutussuunnitteluvaiheessa.

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry
Itälahdenkatu 22B
00210 Helsinki

Mielipide
15.3.2022

1(3)

Helsingin kaupungin kirjaamo
PL 10
00099 Helsingin kaupunki
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen mielipide Kruunuvuoren lähivirkistysalueen puistosuunnitelmasta sekä Päätien eteläpäähän pysäköintialueen ja Hopealaaksontien jalkakäytävien katusuunnitelmaluonnoksista

Kruunuvuoren lähivirkistysalueen puistosuunnitelmasuunnitelmaluonnoksen lähtökohta, joka vaalii alueen arvokasta luontoa, maisemaa, kulttuuriympäristöä ja merellisyyttä on hyvä. Parannettavaa ja tarkennettavaa on kuitenkin reittien kohdalla.

Ulkoilureitit ja polut suunniteltava ja rakennettava luontoa säästäen

Polut myötäilevät kiitettävästi nykyisiä reittejä eikä uusia reittejä ole suunnitteilla lukuun ottamatta Aaltokoroa ja Kruunuvuoren huipulle vieviä kalliopolkuja. Kannustamme tehokkaaseen kulunohjaukseen varsinkin arvokkaissa kasvikohteissa, uhanalaisissa luontotyypeissä, tärkeissä matelija- ja sammakkoeläinkohteissa sekä Kruunuvuorenlammen ympäristössä.

Ehdotamme arvokkaan luonnon ja suuren käyttöpaineen takia, että pyöräilyä ei sallita koko alueella ulkoilutiet mukaan lukien. Näin pystytään pitämään ulkoiluteiden ja -polkujen leveydet kapeampina. Rajoituksella lisäksi estetään maastopyöräilyn leviäminen metsiin, kosteikkoihin ja kallioille, joissa seikkailullinen ja haastavia reittejä etsivä laji uhkaksi arvokasta kasvillisuutta ja uhanalaisia luontotyyppisiä.

Suunnitelmaluonnoksessa olisi ollut hyvä esittää eritasoisten reittien leveydet tarkemmin sekä merkitä reunojen puut, jotka jouduttaisiin kaatamaan reittien kunnostuksen ja rakentamisen takia.

Kaivoslyhty tulee säilyttää nykyisessä muodossaan ja leveydessään. Samoin on säästettävä sitä reunustavat puut, joista monet ovat suunnitelmaan liittyvän luontotietokartan mukaan lepakoiden piiloja ja arvokkaiden kääpien kasvupaikkoja. Ulkoilutien leventäminen heikentäisi lepakoiden siirtymisreittejä. Lisäksi reunapuusto vähentäisi Kultakruununkaaren ympäristön uusien korttelien näkyvyyttä ulkoilureiteille ja virkistysalueelle. Monet vanhat reunapuut ovat maisemallisesti tärkeitä.

Myös muut ulkoilureitit tulee toteuttaa mahdollisimman kapeina ja välttää puiden kaatamista.

Metsät kehittyvät ja ikääntyvät luonnollisesti

Aineisto ei kerro, laaditaanko puistosuunnitelmaan liittyvä hoito- ja käyttösuunnitelma. Ehdotamme, että koko Kruunuvuoren lähivirkistysalue, joka on yksi kaupungin arvokkaimmista luontohelmistä, liitetään Kruunuvuorenlammen luonnonsuojelualueeseen. Siihen asti alueen metsien

on syytä sallia kehittyä ja ikääntyä luonnollisesti. Silloin säilyy ja kehittyy myös linnuille ja muille eläimille suojapaikkoja, jotka ovat tärkeitä niiden elinympäristöille ja lajien säilymiselle.

Suunnittelualue on kohtalaisen arvokasta lintualueetta. Tieto on poistettu kaupungin luontotietojärjestelmästä äskettäin uudistuksen yhteydessä. Linnut ja linnunlaulu kuitenkin kuuluvat Kruunuvuoreen.

Ainoastaan reittien reunojen vaaralliset puut voi kaataa pötkelöiksi tai maapuiksi. Vaarallisuuden arvioinnissa kannattaa käyttää asiantuntemusta ja tarkkaa harkintaa muun muassa lepakkojen elinolosuhteiden ja metsien muiden luontoarvojen takia.

Kruunuvuori ilman Aaltokoroa

Yhdistys vastustaa Aaltokoroa eli Kruunuvuoren jyrkkää ja jylhää rantakalliota kiertävää, kiveen kiinnitettyä polkurakennetta. Vuoren ja sen rantajyrkänteen voimakas maisemallinen ja geologinen vaikutelma heikkenee jo sen seurauksena, että Kruunusilta päättyy vuoren juurelle ja Yksisarvisenkujan korkean talon ylimmät kerrokset nousevat vuoren yläpuolelle. Rantakallion teräsrakenteinen ulkoilureitti vähentäisi vuoren maisemallista arvoa edelleen.

Vilkas, suojaton rantaa pitkin kulkeva ulkoilureitti saattaa häiritä myös vesilintuja.

Jos kuitenkin Aaltokoron reitti rakennetaan, se on toteutettava siltarakenteena, joka kiertää mereen laskeutuvaa kallioseinämää, mutta ei kosketa sitä. Aaltokoron raitin on siis seistävä omilla, merestä nousevilla jaloillaan. Käytännössä tämä voidaan toteuttaa kallioseinämän edustalla merenpohjaan tukeutuvilla ja merestä nousevilla pilareilla, jotka kannattelevat Aaltokoron raitin kantta. Siltarakenteen kaiteiden ja kallioseinämän välille jätetään esimerkiksi metrin tai puolen toista verran tyhjää tilaa. Näin merenpinnan yläpuoliset kallioseinämät jäävät koskemattomiksi. Tästäkin ratkaisusta seuraa monenlaista haittaa, jonka suuruus riippuu siltarakenteen suunnittelusta ja muotoilusta, mutta ratkaisu jättää ainakin merenpinnan yläpuoliset kalliopinnat koskemattomiksi. Ensin on kuitenkin kartoitettava rannan vedenalainen lajisto ja arvioitava siltarakaisun vaikutus linnustoon.

Rakentamisesta on syytä luopua

Vaikka puistosuunnitelmaluonnos on erillään asemakaavasta, ehdotamme, että kaupunki luopuu jatkossa rakentamisesta, jonka kaava mahdollistaa tuhoutuneiden vanhojen huviloiden paikoille. Mielestämme huviloiden häviäminen on muuttanut alueen luonnetta ja palauttanut sen luonnotilaan.

Parkkipaikka pyörille ja kallion louhimisen välttäminen

Autojen parkkipaikka on syytä muuttaa pyörien pysäköintialueeksi kiinnitystelineineen. Jos pyöräilyä ei sallita Kruunuvuoren virkistysalueella, pyörien pysäköintipaikka on välttämätön. Autojen pysäköintitilaa ei tarvita, koska bussipysäkki on lähes vieressä.

Hopeakaivoksentien varressa olevan kallion louhimista on vältettävä, kun jalkakäytävä rakennetaan.

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry
Itälahdenkatu 22B
00210 Helsinki

Mielipide

3(3)

15.3.2022

Helsingissä 15.3.2022

Antti Halkka
puheenjohtaja, Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry

Emilia Pippola
järjestösihteeri, Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry

Vastineet osa-alueittain Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen 15.3.2022 antamaan palautteeseen koskien Kruunuvuoren lähivirkistysaluetta

Palaute:

Ulkoilureitit ja polut suunniteltava ja rakennettava luontoa säästäen

Polut myötäilevät kiitettävästi nykyisiä reittejä eikä uusia reittejä ole suunnitteilla lukuun ottamatta Aaltokoroa ja Kruunuvuoren huipulle vieviä kalliopolkuja. Kannustamme tehokkaaseen kulunohjaukseen varsinkin arvokkaissa kasvikohteissa, uhanalaisissa luontotyypeissä, tärkeissä matelija- ja sammakkoeläinikohteissa sekä Kruunuvuorenlammen ympäristössä.

Ehdotamme arvokkaan luonnon ja suuren käyttöpaineen takia, että pyöräilyä ei sallita koko alueella ulkoilutiet mukaan lukien. Näin pystytään pitämään ulkoiluteiden ja -polkujen leveydet kapeampina. Rajoituksella lisäksi estetään maastopyöräilyn leviäminen metsiin, kosteikkoihin ja kallioille, joissa seikkailullinen ja haastavia reittejä etsivä laji uhkaksi arvokasta kasvillisuutta ja uhanalaisia luontotyyppisiä.

Suunnitelmaluonnoksessa olisi ollut hyvä esittää eritasoisten reittien leveydet tarkemmin sekä merkitä reunojen puut, jotka jouduttaisiin kaatamaan reittien kunnostuksen ja rakentamisen takia.

Kaivoslyhty tulee säilyttää nykyisessä muodossaan ja leveydessään. Samoin on säästettävä sitä reunustavat puut, joista monet ovat suunnitelmaan liittyvän luontotietokartan mukaan lepakoiden piiloja ja arvokkaiden kääpien kasvupaikkoja. Ulkoilutien leventäminen heikentäisi lepakoiden siirtymisreittejä. Lisäksi reunapuusto vähentäisi Kultakruununkaaren ympäristön uusien korttelien näkyvyyttä ulkoilureiteille ja virkistysalueelle. Monet vanhat reunapuut ovat maise-
mallisesti tärkeitä.

Myös muut ulkoilureitit tulee toteuttaa mahdollisimman kapeina ja välttää puiden kaatamista.

Vastine:

Tarkoituksena on juuri parantaa kulun ohjausta ja kannustaa ulkoilijoita pysymään merkityillä poluilla ja vähentää syntyneiden polkujen kokonaismäärää. Ympäristöpalvelut onkin jo laittanut alueelle muutamia ”Pysythan polulla” -kylttejä.

Kaupungilla ei ole juridisia keinoja kieltää pyöräilyä alueella lukuun ottamatta luonnonsuojelualuetta. Keskuspuistosta saatujen kokemusten valossa on parempi sallia maastopyöräily poluilla, jolloin suuri osa pyöräilijöistä pysyy niillä, kuin se, että pyöräilijät synnyttävät omat reittinsä metsiin tai pyöräilevät pitkin kallioita.

Puita on tarkoitus kaataa hyvin vähän polkurakentamisen vuoksi, sillä polut pidetään kapeina. Kaadettavia puita tulee lähinnä Kaitalahden padon penkan luota. Kaadettavat puut merkitään hyväksyttäväksi menevään puistosuunnitelmaan. Puita ei ole mitattu kaikilta alueilta, koska suurimmalle osalle aluetta ei kohdistu puunpoistotarvetta eikä säilytettäviä puita merkitä yksittäin suunnitelmaan.

Kaivoslyhty säilytetään nykyisellään eikä siihen kohdistu rakentamistoimia. Sitä reunustavat puut säilytetään.

Muut ulkoilureitit tehdään mahdollisimman kapeina ja puiden kaatamista vältetään.

Palaute:

Metsät kehittyvät ja ikääntyvät luonnollisesti

Aineisto ei kerro, laaditaanko puistosuunnitelmaan liittyvä hoito- ja käyttösuunnitelma. Ehdotamme, että koko Kruunuvuoren lähivirkistysalue, joka on yksi kaupungin arvokkaimmista luontohelmistä, liitetään Kruunuvuorenlammen luonnonsuojelualueeseen. Siihen asti alueen metsien

on syytä sallia kehittyä ja ikääntyä luonnollisesti. Silloin säilyy ja kehittyy myös linnuille ja muille eläimille suojapaikkoja, jotka ovat tärkeitä niiden elinympäristöille ja lajien säilymiselle.

Suunnittelualue on kohtalaisen arvokasta lintualueetta. Tieto on poistettu kaupungin luontotietojärjestelmästä äskettäin uudistuksen yhteydessä. Linnut ja linnunlaulu kuitenkin kuuluvat Kruunuvuoreen.

Ainoastaan reittien reunojen vaaralliset puut voi kaataa pötkelöiksi tai maapuiksi. Vaarallisuuden arvioinnissa kannattaa käyttää asiantuntemusta ja tarkkaa harkintaa muun muassa lepakkojen elinolosuhteiden ja metsien muiden luontoarvojen takia.

Vastine:

Alueelle on laadittu hoitosuunnitelma, joka on vuorovaikutettu luontojärjestöjen kanssa. Pieniä hoitotoimia on toteutettu sen mukaisesti. Hoitotoimet ovat vähäisiä, ennen kaikkea vaarallisten puiden kaatamista reittien reunoilta. Lahopuuta jätetään metsiin lisäämään monimuotoisuutta. Suojellulle luontotyyppille, Kruunuvuoren lehmusmetsikölle ja Kruunuvuoren lammen perustettavalle luonnonsuojelualueelle on tehty erilliset hoito- ja käyttösuunnitelmat. Nämä alueet eivät sisälly puistosuunnitelmaan.

Alueen liittäminen tulevaan luonnonsuojelualueeseen tulee harkittavaksi kaupungin uutta luonnonsuojeluohjelmaa laadittaessa. Ympäristöpalvelut kannattaa laajaa suojelua, mutta luonnonsuojelualueen perustaminen ei välttämättä vähennä oleellisesti voimakkaasta käyttöpaineesta seuraavia ongelmia. Kruunuvuoren lähivirkistysalueelle on suunniteltu samankaltaisia ihmisten kulkua ohjaavia ratkaisuja kuin tulevan Kruunuvuoren luonnonsuojelualueen ja Kruunuvuoren lehmusmetsikön hoito- ja käyttösuunnitelmissa. Luonnonsuojelualueen laajentamisella voitaisiin puuttua polkujen ulkopuoliseen liikkumiseen, mutta pelkästään pyöräilyn kieltäminen ei tulisi silloinkaan todennäköisesti kyseeseen kuin kaikkein ahtaimmilla kohdilla. Pyöräilyn kieltäminen ja jalankulun salliminen samoilla poluilla ei ole yleensä perusteltua edes luonnonsuojelualueilla, koska tavallisesti ei pystytä vakuuttavasti osoittamaan, että juuri pyöräilijät aiheuttavat kulumista polkujen vierustoilla. ELY-keskus hyväksyi pyöräilykiellon Kruunuvuoren luonnonsuojelualueen lampea kiertävällä polulla johtuen alueen erityisestä ahtaudesta. Esimerkiksi tulevien Uutelan metsän ja Skatanniemen luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräysehdoiksiin alun perin kuulunutta pyöräilykieltoa polkujen ulkopuolella ELY-keskus ei hyväksynyt.

Palaute:

Kruunuvuori ilman Aaltokoroa

Yhdistys vastustaa Aaltokoroa eli Kruunuvuoren jyrkkää ja jylhää rantakalliota kiertävää, kiveen kiinnitettyä polkurakennetta. Vuoren ja sen rantajyrkänteen voimakas maisemallinen ja geologinen vaikutelma heikkenee jo sen seurauksena, että Kruunusilta päättyy vuoren juurelle ja Yksisarvisenkujan korkean talon ylimmät kerrokset nousevat vuoren yläpuolelle. Rantakallion teräsrakenteinen ulkoilureitti vähentäisi vuoren maisemallista arvoa edelleen.

Vilkas, suojaton rantaa pitkin kulkeva ulkoilureitti saattaa häiritä myös vesilintuja.

Jos kuitenkin Aaltokoron reitti rakennetaan, se on toteutettava siltarakenteena, joka kiertää meren laskeutuvaa kallioseinämää, mutta ei kosketa sitä. Aaltokoron raitin on siis seistävä omilla, merestä nousevilla jaloillaan. Käytännössä tämä voidaan toteuttaa kallioseinämän edustalla merenpohjaan tukeutuvilla ja merestä nousevilla pilareilla, jotka kannattelevat Aaltokoron raitin kantta. Siltarakenteen kaiteiden ja kallioseinämän välille jätetään esimerkiksi metrin tai puolen-toista verran tyhjää tilaa. Näin merenpinnan yläpuoliset kallioseinämät jäävät koskemattomiksi. Tästäkin ratkaisusta seuraa monenlaista haittaa, jonka suuruus riippuu siltarakenteen suunnittelusta ja muotoilusta, mutta ratkaisu jättää ainakin merenpinnan yläpuoliset kalliopinnat koskemattomiksi. Ensin on kuitenkin kartoitettava rannan vedenalainen lajisto ja arvioitava siltarakaisun vaikutus linnustoon.

Vastine:

Aaltokoron reitti on asemakaavan mukainen yhteys ja tarkoitus on, että se aikanaan muodostaa elämyksellisen osan Helsingin rantareittiä. Kallion lakialue on nykyisellään aidattu työmaa-aidoin ja sinne on pääsy kielletty. Alue on ollut osana öljysatama-alueetta ja sen vuoksi ollut aidattuna tätä ennenkin vuosikymmeniä. Kun öljysatama on poistunut ja Kruunuvuoren kaava-alueen rakennuttua poistetaan alueelle pääsyn estävät aidat, alueen käyttö tulee lisääntymään valtavasti. Alue on houkutteleva näköalapaikka ja sinne on luvatonta kulkua aitojen raoista jo nyt. Vaarana on, että koko kallioalue kuluu paljaaksi, jos kulkua ei ohjata. Tavoitteena on, että ihmiset liikkuisivat kalliolle ja sen kylkeen rakennettuja reittejä pitkin ja näin kallioluontoa säilyisi paremmin. Alueilla, joihin ei tehdä teräsrailareittejä, on tarkoitus ohjata kulkua kevyiden kaiteiden avulla.

Aaltokoron metallirakenteisen reitin perustamistapoja tutkitaan jatkosuunnittelun yhteydessä. Todennäköistä on, että reitillä käytetään useiden perustamistapojen yhdistelmää: osa reitistä voidaan perustaa pystysuorien rakenteiden varaan, kun taas kaikkein jyrkimmän kallion kohdalla tämä ei todennäköisesti ole toteuttamiskelpoinen tapa. Merenpohjaan asennettavissa rakenteissa on huomioitava jääkuormat, mikä tekee rakenteista järeämpiä ja näkyvämpiä.

Aaltokoron jatkosuunnittelu ja toteuttaminen eivät ole lähivuosien ohjelmassa. Näillä näkymin toteutus menee 2030-luvun puolelle.

Palaute:

Rakentamisesta on syytä luopua

Vaikka puistosuunnitelmaluonnos on erillään asemakaavasta, ehdotamme, että kaupunki luopuu jatkossa rakentamisesta, jonka kaava mahdollistaa tuhoutuneiden vanhojen huviloiden paikoille. Mielestämme huviloiden häviäminen on muuttanut alueen luonnetta ja palauttanut sen luonnon-tilaan.

Vastine:

Puistosuunnitelma ei ota kantaa asemakaavassa esitettyihin rakennusoikeuksiin eikä niiden toteuttamiseen. Puistosuunnitelmassa ei kuitenkaan kannusteta niiden toteuttamiseen, sillä rakennuspaikoille ei osoiteta huoltoreittejä.

Palaute:

Parkkipaikka pyörille ja kallion louhimisen välttäminen

Autojen parkkipaikka on syytä muuttaa pyörien pysäköintialueeksi kiinnitystelineineen. Jos pyöräilyä ei sallita Kruunuvuoren virkistysalueella, pyörien pysäköintipaikka on välttämätön. Autojen pysäköintitilaa ei tarvita, koska bussipysäkki on lähes vieressä.

Hopeakaivoksentien varressa olevan kallion louhimista on vältettävä, kun jalkakäytävä rakennetaan.

Vastine:

Pysäköintipaikka on asemakaavan mukainen. On kuitenkin hyvä ajatus lisätä sinne pyörätelineitä.

Kalliota louhitaan mahdollisimman vähän, kun jalkakäytävä toteutetaan. Päätien suunnalta saapuvalla kävelijöille tarvitaan turvallinen kulkuyhteys bussipysäkille. Sama turvallinen yhteys tarvitaan niille, jotka saapuvat bussilla ulkoilemaan Kruunuvuoreen. Jalkakäytävän rakentaminen on lähiluontoa säästävä vaihtoehto sille, että yhteys olisi toteutettu bussipysäkin pohjoispuolisen metsikön kautta asemakaavaan varatun linjauksen mukaisesti.

Lähtettäjä: Manki Perukangas <michael.perukangas@gmail.com>

Lähetetty: maanantai 14. maaliskuuta 2022 10:16

Vastaanottaja: Kirjaamo Helsinki <helsinki.kirjaamo@hel.fi>

Aihe: Kommentti Kruunuvuoren lähivirkistysalueen puistosuunnitelmaluonnoksesta

Kiitämme kaupunkisuunnittelua Kruunuvuoren lähivirkistysalueen puistosuunnitelmaluonnoksesta. Siinä on kiitettävällä tavalla huomioitu luonto, eikä lapsi siis näyttäisi olevan menossa pesuveden mukana, kun puistoa kehitetään. Erityisen kiitoksen ansaitsevat reittien luonnonmukaisuus ja keinovalaistuksettomuus sekä se, että alueesta ei tehdä rakennettua puistoa. Suunnittelijat ovat loistavasti ymmärtäneet alueen erämaisen luonteen, joka on kyseisen alueen ominaispiirre, syy jonka vuoksi puistosta tulee mitä luultavammin suosittu ulkoilukohde.

Toivomme myös, että alueella ei tehdä rajuja metsänhoitotoimenpiteitä. Mahdollisten yksittäisten puunkaatojen ainut peruste tulee olla turvallisuus, muista syistä puita ei sovi kaataa.

Pitkospuiden päälle on aikoinaan Patvinsuon kansallispuistossa kokeiltu asentaa kanaverkkoa poistamaan pitkospuiden liukkautta. Jos liukkaus koetaan sateella ongelmaksi, tätä voitaisiin kenties kokeilla tässäkin kohteessa. Pitkospuut ovat erinomainen suunnitelma ohjaamaan kulkua alueen herkässä luonnossa, koska siellä on kosteita paikkoja, ja polut muuten levenisivät liiaksi. Myös niiden lähellä olevat kaiteet vähentävät tarvetta kiertää polun ulkopuolelta etenkin talviliukkailla.

Päätien päätyyn aiotaan tehdä parkkipaikkoja. Kannattaako ihmisiä totuttaa menemään ulkoilemaankin autolla? Lähelle pääsee oikein mainiosti bussilla, ja paikalliset ulkoilijat todennäköisesti kävelevät kotoaan saakka alueelle.

Kaupunkiluontoliike ry

puheenjohtaja Manki Perukangas

Vastaus:

Kiitos palautteestanne. Hienoa aluetta on tosiaan tarkoitus kehittää sen luontoarvot huomioiden ja rakentamistoimien tarkoituksena on tehostaa kulun ohjaus poluille ja siten parantaa luonnonalueiden säilymistä.

Metsänhoitotoimenpiteistä on keskusteltu alueen metsävastaavan kanssa ja tavoitteena onkin toiveenne mukaisesti juuri turvallisuusperusteinen metsänhoito. Muulle ei ole tarvetta ainakaan lähivuosina.

Kiitos kanaverkkoideasta, harkitaan sitä toteutussuunnitteluvaiheessa. Kruunuvuoren alueen pitkospuut tulevat pääosin perustettavalle luonnonsuojelualueelle lammen ympärille ja ne toteutetaan Helsingin Ympäristöpalveluiden toimesta erillään muusta puistohankkeesta. Lampea ympäröivälle pitkospuulenkille on luonnonsuojelualan hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetty kaidetta rannan kulumisen ehkäisemiseksi.

Pysäköintialue on asemakaavassa osoitettu ja se palvelee ulkoilijoiden lisäksi viereisen omakotialueen vieraspysäköintipaikkana ja Kruunuvuorenrannan liikuntapuiston kävijöitä. Yleisöpalautteen johdosta ajo pysäköintialueelle on päätetty ohjata suoraan Hopeakaivoksentieltä, mikä vähentää ajoa pientaloalueen kaduilla.

Ystävällisin terveisin,

Sari Knuuti

Projektijohtaja, maisema-arkkitehti, Helsinki, KAMU, PUVI, 050-57 00 921